

270091

Anul V.

Aiud, 12 Ianuarie 1929.

No. 1—2.

# Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

*Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.*

*Un număr 3 lei.*

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘU.

### COLABORATORI :

I. Aldea, Jer. Ciungan, Const. N. Buzatu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringear, A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghea

ABONAMENT : 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitetele școlare și partic. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

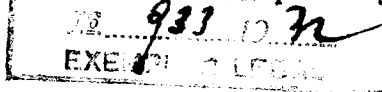
## In anul al V-lea.

Revista noastră modestă înră astăzi în anul al cincilea al existenței sale. A parcurs un timp relativ foarte scurt, dar prea suficient pentru ca să se poată întâmpla cu ea, ceea ce s'a întâmplat în acest timp cu multe reviste pedagogice de ale noastre.

Mulțumită sprijinului larg pe care i l'a dat învățătoria bravă din acest județ, ea însă n'a dispărut, ci a căutat se apară regulat până în ziua de astăzi. Să i se acorde și pe viitor acelaș sprijin și ea va apare mereu, nizuind ca să aducă tuturor servicii prețioase.

Comitetele școlare nici în anul trecut n'au sprijinit revista cum trebuie. Zeci de comitete n'au plătit abonamentul de ani de zile. Dacă n'ar fi stat în l'ajutor învățătoria și punga deschisă a subsemnatului, revista înceta de mult, rămânând cu toții lipsiți de un excelent mijloc de propagare al ideilor și închiegare a rândurilor noastre învățătoresți.

Rugăm iarăși pe domniile învățători-secretari al comitetelor școlare să slăuiască pe lângă acele ca



să plătească regulat abonamentul la revistă pentruca să nu fim siliți *odată* ca să încetăm apariția ei, ceea ce ar cauza o mare pagubă pentru școala și învățătorimea din acest județ.

Noi, cari conducem revista aceasta, regretăm mult, că în condițiile actuale, nu-i putem da o *haină mai bogată și mai aleasă*. Simțim, că îndată ce ne-am perimile acest *lux*, am periclita existența revistei, ceea ce n'am dori-o odată cu capul.

În consecință, vrând ne vrând, trebuie să fim mulțumiți cu toții, că revista poate apare regulat și în cadre așa mai reduse. În împrejurările date, ceea ce nizuim e ca să îmbunătățim *fondul* revistei noastre.

Dar lucrul acesta, în mare parte atârână și de domnia învățătorii, cari scriu la revistă. Facem deci un călduros apel către dânșii, rugându-i să binevoiască a ne trimite articole *scurte și concise*. Spațiul revistei este foarte îngust și am voi ca să dăm loc tuturor colegilor să-și spună părerile lor. Toate chestiunile ce se tratează se poarte în sine pecetea *actualității*; altfel pierd foarte mult din interesul lor.

Să ni-se trimită în prima linie articole în care se tratează chestiuni pedagogice, didactice, școlare și sociale. Publicăm apoi cu plăcere scurte rapoarte despre producțiunile teatrale, șezătorile, conferințele și cercurile culturale învățătoresc, ce se țin în comunele din județul nostru.

Nu toți avem darul de a scrie *bine și frumos*, dar toți putem arăta pe scurt evenimentele culturale, întâmplate în comunele noastre. Cerem deci ca domnia învățătorii să țină în curent redacția revistei cu manifestările aceste culturale, pe cari mai ales le fac dâvșii.

Publicăm apoi bucuros legende, obiceiuri, des-cântece etc. culese din sânul poporului nostru românesc dela sate.

Ne bucurăm nespus de mult, că pe lângă vechii și credincioșii noștri colaboratori, în anul trecut au

mai apărut în coloanele revistei încă câteva nume noi din tinera generație. Vor mai fi și alți învățători în județul nostru, cari mănuesc bine condeiul. Pe toți îi învițăm cu drag ca să se înșire pe lângă drapelul desfășorat de „Amicul Școalei“.

De închiere mai adaog ca să se știe, că în revista noastră se poate scrie *liber* orice chestiune de interes pentru școala și învățătorii noștri. Fiecare autor *răspunde însă personal* de scrisul său. Revista numai într'atăta e *organul oficial al Revizoratului și Comitetului școlar județean* întrucât aceste își publică în *Partea oficială* ordinele respective; încolo aceste instituțiuni n'au avut și nu vor avea nici în viitor nici-o legătură cu cele se scriu în restul revistei.

Marian Sasu.



## Experiența lui A. Ferrière.

Ferrière înarmat cu o bună doză de psihologie a copilului, a creat școala activă fără să fi avut dinainte bine stabilit orarul, metoda și programa. Crede că e artificială o programă, care nu are la bază trebuințele, gustul aptitudinile și interesul copilului. Absența programului însă s'a însemnat în experiența lui un mers în hazard după capriciile elevilor, ceace se va vedea din coeziunea în materiilor tratate.

Chestiunile sunt ridicate de elevi, astfel se studiază materiile prime din industrie, transformările mecanice și chimice ale materiilor prime pentru a avea produse, cari servesc spre satisfacerea trebuințelor umane.

Se fac în închipuire nenumărate călătorii în toate țările și mările de pe glob în căutarea materiilor prime. Scene din trecutul agriculturii, industriei, invențiile făceau să se vadă un interes viu.

Cu acest metod se face: vânătoare, pescuit (ocupațiile omului primitiv) chestiuni de zoologie, agricultură și botanică, tehnologie, fizică și chimie, geografie, istorie, citire individuală și colectivă, compoziții (compuneri), memorizare.

Mai intuitiv spus: omul intră în contact cu lumea socială, cu natura pentru a și satisface anumite trebuințe primordiale: **nutrire, căldură, apărare, muncă.**

Folosind lucruri din natură, omul își îndeplinește necesitățile vieții sale.

Lucrurile din natură omul le caută 1. in domeniu social (*familia, școala, societatea*) 2. in domeniu natural (*animal, vegetal, mineral, cosmic*.) In aceste două domenii omul își pune energia și spiritul de ași câștiga cele trebuincioase vieții, căutând să facă ce fac și alții, căutând să știe ce s'a făcut in trecut.

Din acestea urmează logic metoda de întrebuintat in școală.

Elevii vor căuta, observa, clasa seriile de lucruri și fapte din proprie intuiție și ce nu se poate prezenta lor se caută in carte, nu intr'o carte didactică de felul nostru ci intr'o enciclopedie in. uzul tuturor, intr'un dicționar.

După *observare* urmează *asociația* ideilor, după care se face *expresiunea* prin scris (notări), prin graiu, prin desemn, prin construcții in hârtie, carton, lemn, lut și altele.

Mai jos prezentăm onorațiilor cetitori, ca titlu de document, programul parcurs de Ferrière cu elevii săi in școala activă.

### Trebuințele omului.

Cei dintâi locuitori ai pământului nostru (tablou etnic). Felul de traiu al Românilor prin veacuri.

### Nutrirea și familia.

Rolul mamei in familie. — Rolul tatălui in familie. — Bucătăria familiară. — Economia casnică. — Bugetul familiei. — Nutrirea unei familii in trecut și azi. — Aprovizionarea familiilor in diferite țări.

### Nutrirea și școala.

Fruite și cartofi de rezervă. Cantitatea de cartofi cât consumă o persoană anual. — De unde ne vin alimentele: laptele, pâinea, carnea? In ce cantitate? Bucătării la școală pentru copii săraci.

### Nutrirea și societatea.

Profesiuni: brutar, măcelar, lăptăreasă, comerciant de legume, de fructe, de coloniale, pescar, (vânător). — Fabrici de produse alimentare: macaroane, ciocolată. Aprovizionarea țării cu alimente. Cooperative de consumație. — Import și export. — Legi alimentare. (falșificări de alimente și beuturi).

### Nutrirea și animalele.

Vaca (lapte, smântână, unt, brânză, carne) — Carnea, paseri, vânat. — Găini (ouă) Pești (pescuit) — Albine (miere) Oleu de balenă, focă, morun. Vânătoarea și pescuitul.

### Nutrirea și vegetalele.

Grâu (pâine), orz (berea), ovăs, porumb, săcară, orez — Cartofi — Zăhar — Sfeclă — Legume — Ciocolată, — ceaiu

— cafea — fructe — condimente — Vin, cidru, must. — Oleiuri — Ciuperci.

### **Nutrirea și mineralele.**

Sarea — Apa — Aerul (respirația) — Focul (pentru fiert alimentele) — Obiecte în cari fierbem mâncările.

### **Nutrirea și Universul.**

Soarele, isvorul, și condiția de viață.

### **Căldura și familia. — Lumina.**

Căminul familial — Mijloace de încălzit și de luminat în familie — Încălzitul și iluminatul în trecut. — Încălzitul și iluminatul în alte țări,

### **Căldura și școala. Lumina**

Mijloace de încălzit și iluminat în școală.

### **Căldura și societatea — Lumina**

Oamenii își construiesc locuințe. Oamenii își procură combustibil. Oamenii își caută mijloace de iluminat.

### **Căldura și animalele — Lumina.**

Oile (lâna) — Blana — Penele — Pielea — Părul — Mătasea — Lumina: seu, oleu. etc.

### **Căldura și vegetalele. Lumina.**

Lemne de construcție. — Lemne de foc. — Lemne de chibrite. — Lemne pentru fabricarea hârtiei.

Bumbacul, inul, cânepa.

### **Căldura și mineralele. Lumina.**

Pietrii de construcție. Var, mortar, ciment, gips, năsip, beton. Gaz, Cărbuni — Apa — Ferul — Petrolul — Producătoare de electricitate.

### **Căldura și Universul. Lumina.**

Soarele, isvor de căldură și lumină. Lumină de lună și de stele (mari-mari) Băi de soare și lumină.

### **Apărarea și familia, școala, societatea,**

Protecția celor mici în familie la oameni, la animale, acum, în trecut, la alții. Higiена copilului — Armata — Jendarmaria, poliția. — Judecători, avocați. — Pompieri (focul) Medici — Societatea „Crucea-roșie“. Lupta contra suferințelor din războiu și din timpul epidemiilor. — Societățile de binefacere.

### Apărarea și animalele.

Câinii (paza), Pisicele (șoarecii), Mijloace de apărare la animale: ghiare, dinți, picioare, coarne. Remedii: unșori oleuri, insecticide. Pagubele de omizi, rolul paserilor. Baccili, păduchii. Muște, tântari.

### Apărarea și vegetalele.

Intărituri și arme de lemn în trecut. Mijloace de apărare la vegetale: spini, sucuri etc. Lupta contra boalelor: remedii vegetale: ricin, eucaliptus etc.

### Apărarea și mineralele.

Intărituri și arme. Ferul, praful de pușcă, fulmicoton, dinamită. Pompe de foc și stricăciunile focului. Stricăciunea de furtuni și cicloni. Stricăciuni de inundații și surpări de pământ. Stricăciunea de vulcani și de cutremure.

Soarele: insolație. Căldura țărilor calde. Folosul soarelui în lupta contra tuberculozei. Lipsă de soare: clima la pol, excursii polare.

### Munca în familie și în școală.

Rolul tatălui: munca profesională și câștigul. Rolul mamei: a păzi copiii, a-i nutri, îmbrăca, a-i educa. Rolul copiilor: a ajuta mamei, a învăța să și câștige pentru traiul vieții lor, a învăța să se pună la rândul lor în serviciul patriei și umanității. Științe, arte etc. Jocul micilor ca munca lor. Rolul servitorilor. Munca în școala noastră. Munca în alte școlii din regiunea noastră. Munca din școală în trecut. Educația vrâstelor. Educația în alte țări. Impărțirea muncii între persoanele, cari se ocupă de școala noastră.

Viața familiarră la animale.

### Munca și societatea.

Muncitori în uzine și fabrici. Muncitori în magazine și case de comerț. Muncitori la mijloacele de comunicație (căi ferate, vapore, tramvae). Muncitori în administrația de stat. Muncitori în serviciul poștal. Tipografia și istoria cărții.

Trebuințe intelectuale. — Frumosețea. — Artiști, pictor, sculptor, compozitor, poeți, literați, muzicienți, actori. — Fabrică de instrumente de arte și muzică.

Binele. — Preoți, filantropi. Adevărul. — Savanți, măieștri, profesori,

### Munca și animalele.

Transportul: cal, bou, asin, cămilă. Munca în comun la animale: furnici, albine,

### Munca și vegetalele.

Lemne pentru mijloace de transport, instrumente, mașini.  
— Hârtia (papirus, celuloza). Cauciucul.

### Munca și minerale.

Mijloace de transport : calea ferată, navigație, tramvai, auto, bicicletă, avion, trăsură.

Sticla. — Fier, oțel, armă, pentru mașini de tot felul. — Cărbuni pentru mașini. — Petrol și benzină, pentru mașini și motoare. Monete (aur și argint). — Ciasornicăria. Sistemul metric. Apa (isvoare, fântâni, apeduct. forță hidraulică).

### Munca și Universul

Munca geologică. Descoperiri. Munca geografică. Soarele și transporturile.

Luna și stelele (orientare, marinari).

Un program care mulțumește] pe cel mai exigent instructor de copii!

De închiere țin să dau orarul alor 2 zile, să zicem Marți și Miercuri:

Observări colective despre cacao și fabricarea ciocolatei, țările producătoare, desemn: planta, recolta, transport, fabrica (arătată prin tablou) și produsele: prav de cacao și ciocolata.

*Toma Cocișiu.*



## Congresul învățătorilor ardeleni.

Într-o atmosferă de curiozitate și multă solidaritate, caracteristice momentelor de largă încredere în triumful ideilor cari au întrunit atâția învățători din diferite părți ale țării, la un loc în Cluj, ne ocuparăm locurile, în sala cea mare a prefecturii. Pe podiumul din față, în fața tabloului Maiestății Sale, președintele T. Șuteu, între figurile ilustre, cari veniseră, ca să ridice nimbul congresului învățătorilor, luându-și locul prezidențial, în atitudinea-i sărbătorească, a celui chemat a concentra în sufletul său aspirațiile legitime ale tagmei sale, și evocatoare de mari momente istorice, în vieața noastră dăscăliească, ia cuvântul de deschidere. Pulsațiile inimilor colegilor săi, în ritmul ecourilor neîntârziate ale vrajei cuvântului, schițau vii gesturi de aprobare, pe fețele înseninate ale tuturor. Analizează străduințele de îndrumare a operei culturale la noi în stat, arată situația reală, îngrijorată și aruncă dese valuri de lumină în câmpul datoriilor noastre, de-a lega sufletește pătura de jos cu cea de sus. Aduce salutul cuviincios distinșilor oaspeți, ș'apoi cu calmul recerut

persoanei rezumative a țagmei lui, între aplauze frenetice, ia locul pe fotoliul prezidențial, deunde ca un drapel, inspiră și conduce.

Ilustrul profesor universitar, V. Ghidionescu, în căldura simpatiilor sale pentru cei chemați a sesiza noile descoperiri în Pedagogie, spre a le putea valorifica la sate, accentuează necesitatea de-a se aprofunda tot mai mult problema educației, a învățământului regional, pentru actualizarea virtualităților și a potențelor forțelor embrionale ale copiilor, spre a se putea creia personalitatea neamului, din care să poată răsări apoi lipurile reprezentative, cari să creieze cultura națională română. Propășirea neamului cere ca și învățătoria română să se afilieze, la Liga internațională de educație, pentruca la opera de propășire umană, să nu lipsească nici contribuția geniului român. În frenezia bucuriei congresului de prezența D-Sale, promite, că cu altă ocazie ne va comunica o seamă de cunoștințe însușite de D-Sa la congresul internațional de educație, în Locarno.

Ilustrul profesor, E. Hățegan, după o justă apreciere a corpului didactic primar, care are datoria a trimite mereu sevă primenitoare în organismul statului, promite solemn sollicitudinea D-Sale, pentru ca justele desiderate ale Congresului să fie împlinite.

Domnul inspector Iencica, reprezentantul Ministerului instrucției, salută congresul urându-i mult spor la muncă.

Înt'o atmosferă plină de nădejdi s'a trecut la ordine de zi, în care după serioase și importante debateri, s'a ajuns la votarea a numeroase moțiuni, în cari se cer lucruri, dintre cari remarcăm următoarele :

1. Anchetarea organelor de control, pentru aplicarea sancțiunilor cuvenite celor dovediți cu ilegalități.

2. Personalul de control să se recruteze : a) dintre învățători de gr I. prin concurs, denumire și după un an doi, cursuri de perfecționare.

b) absolvenți ai secției pedagogice a Universității și persoane cu titluri academice.

3. Comitetul central să înainteze un Memoriu, în care să se ceară :

a) Timpul efectiv servit în armată, în perioada de războiu, să se socotiască dublu și învățătorilor, cari au făcut războiul în provinciile robite.

b) Pensionarea învățătorului după treizeci ani de serviciu cu leafa întreagă, indiferent de vârstă.

c) Un spor considerabil la pensiile învățătorilor pensionați înainte de războiu și înainte de promulgarea Legii pensiilor, precum și la pensiile familiilor lor văduvite.



d) Modificarea unor articoli din Legea pensiilor, cari nedreptățesc pe învățători.

(Exceptarea învățătorilor în Legea pensiilor.)

4. Să se ceară modificarea ordonanței, care oprește numirea învățătorilor cu titlu provizor înainte de satisfacerea legii recrutării.

Încadrarea celor 500 învățători ardeleni, absolvenți ai școlii normale cu 8 ani, — după 6 ani de serviciu, în gr II. și după 12 ani de serviciu, în gr. I.

6. Gradații de merit învățătorilor, cari au luptat ca voluntari în Rusia, pentru întregirea neamului.

Se mai decide următoarele :

a) Toți învățătorii titulari se decretează de membri ai fundațiunii „Gheorghe Lazar“, percepându-li-se odată pentru totdeauna o taxă de 1000 Lei.

b) Ajutoarele din fondul Asociației să se împartă de preferință acelor secții, cari în drumul împlinirilor lor, sunt mai avansați cu lucrările.

c) La acordarea burselor pe seama fiilor de învățători, se va ținea seamă de propunerea secțiilor, cari în cadrul unui regulament de funcționare a lor în această privință, dat de biroul central, va propune în serii pe cei mai indicați a fi ajutați.

Nu putem trece cu vederea că la reușita acestui congres, ș'au dat prețiosul lor concurs și frații noștri de dincolo ai căror reprezentanți ca : Ţoni, Dumitrașcu, Dinculescu, Busuioc ș-a. ne-au prilejuit mândria noastră, de demnitatea, cu care ei au reprezentat pe frații noștri, — cu împleriturile lor de fulgere în sprijinul ideii unificării noastre și în trup, după ce unificarea suflătească s'a făcut.

Prilej de mare bucurie ne-a fost și apariția reprezentanților Asociației din Basarabia, cari ne-au emoționat profund.

Acum ceice am sosit acasă, ca și ceice n'au putut participa, deci cu toții, cu deplină încredere în sentimentul de datorie al Biroului central, ale cărui persoane ca Dnii: T. Șuteu, A. Pora, G. Almășan, T. Roșu, s'au știut indentifica întotdeauna cu aspirațiile legitime ale țagmei lor, ca oameni „drapel“ ai noștri, în care calitate să prezinte doleanțele noastre la locul convenit, așteptăm cu dreptate rezultatele Congresului.

*Alexandru Duvlea.*



## Adunările asociației de înmormântare.

Dăm un scurt rezumat al acestor adunări, care au avut loc la *Alba-Iulia* în ziua de 2 I. c. și Aiud în ziua de 3 I. c. La ambele adunări au luat parte cei mai distinși și inimoși membrii. Din darea de seamă rezultă, că vechea asociație a avut 144 membrii, cari au vărsat în total 246.282 lei sub titlul de taxe de înscriere, capital și taxe de înmormântare. Suma aceasta la sfârșitul anului a adus o dobândă de 23.751 Lei. Asociația a avut 2.546 lei cheltueli. În cursul anului expirat asociația a pierdut un valoros membru, regretatul N. Borza, a cărui familie a primit un premiu de înmormântare în suma de 50.000 lei.

După ce s'a arătat situația societății precum și rezultatul nouilor înscrieri de membrii, (pelângă cei 144 membrii vechi s'au mai înscris 203 membrii noi, în total deci 347 membrii) s'au adus următoarele hotăriri:

a. Pe viitor asociația aceasta se poartă numele: „**Societatea de ajutorare reciprocă în caz de moarte a învățătorilor din județul Alba.**”

b. Societatea se pune pe bază de reciprocitate, plătindu-se de membru, indiferent de vârstă, 50 lei taxă de înscriere și câte 100 lei pentru un caz de moarte. Se vor plăti cel mult 100 cazuri.

c. Ajutorul de înmormântare, va fi egal cu numărul membrilor aflați înscriși la aceea dată înmulțit cu 100. Cel mai mare ajutor va fi de 50.000 lei. Toate cotele ce se vor încasa dela membrii ce trec dela 500 în sus se vor vărsa în fondul de rezervă al societății.

d. Să se facă de către toți cea mai întinsă propagandă pentruca toți învățătorii dimpreună cu soțiilelor să se înscrie ca membrii în societate.

În legătură cu aceste s'a mai hotărit, ca să se intervină la „Banca Învățătorilor” din Cluj pentruca să deschidă în Alba-Iulia o sucursală și asta pentru a li se da prilejul celor 144 membrii vechi ai societății, ca să-și plaseze acolo sumele ce le au la societate, fiindcă vechea societate va licuida. În chipul acesta s'ar mai pune bază la o nouă societate învățătorescă în județul nostru.

De altfel s'a statorit ca cel mult până la 31 Martie a. c. fiecare membru să-și poată reprimi capitalul vărsat, dispunând de el după plac.

În numărul viitor vom comunica dacă s'a ajuns la acord cu Banca Învățătorilor pentru deschiderea sucursalei. Tot atunci vom invita pe membri ca să se declare asupra capitalului vărsat la vechea societate.

Marian Sasu.

## Din durerile învățătorilor ardeleni. In atențiunea d-ului Ministru *al nostru*.

Intre durerile, ce învățătorii români din Ardeal le au, este și aceea că anii de războiu-dela 1 August 1914 până inclusive 1918 — *nu li-se socotesc dublu ca la colegii lor din vechiul regat*. Aceasta pentru motivul, că învățătorii ardeleni au luptat sub steag străin.

Dacă punem chestiune in felul acesta, atunci, da, e corect să nu ni-se socotească acești ani dublu. Dacă însă vom privi-o din alt punct de vedere atunci lucrurile se schimbă.

Învățătorul ardelean, atunci la 1 August 1914, a plecat și el cu masele mari ale poporului ardelean pe diferitele fronturi ale fostei monarhii austro-ungare. Și a făcut foarte bine, căci în acele mase trebuia *un suflet mare*, care să susție flacăra iubirii de neam încontinuu, căci altcum ușor s'ar fi putut strecura duh străin între ele. Pentru alimentarea acestei flăcări mai indicat de cât alți intelectuali era învățătorul român și iată de ce: Majoritatea învățătorilor erau simpli soldați ca și masele mari ale Românilor. Abia în decursul războiului au fost și ei avansați la grade neînsemnate ca caporali, sergenți, plutonieri. La rangul de ofițeri numai generațiile mai tinere erau avanzate.

Și a fost bine, că grosul învățătorilor n'a fost rupt — prin avansare la gradul de ofițer — de către mase, *căci în felul acesta contactul suflelesc era în permanență*.

Nu arareori îmi eșiau soldați înainte și mă întrebau:

— Domnule putonier (cu care eram mai intim îmi spunea: „D-le învățător”) da cu România ce-i de nu mai vine odată?

— Vine, dac'ajută D-zeu, le răspundeam eu.

Șituația celorlalți intelectuali români era mai deficilă; ei având gradul de ofițeri, nu mai puteau veni în contact cu masele, ca priteteni și sfătuitoari, ci numai ca comandanți. E adevărat, că și aceasta făcea mult, căci oamenii auzind pe ofițerii români vorbindu-le — la explicații — românește, doreau și mai mult ceea ce le era interzis să exprime cu graiu viu.

Mă întreb: Ce ar fi fost dacă toți intelectualii din Ardeal ar fi trecut atunci Carpații?

*Pentru aceea* — cred că sunt în asentimentul tuturor colegilor — *rugăm pe domnul Ministru al Instrucțiunii publice să binevoiască a îndreptă legea de pensionare în senzul, că și învățătorilor ardeleni, să li-se socotească dublu anii de războiu, dacă pot produce acte doveditoare*, — subscrise de cel puțin 2 ofițeri superiori — *că au făcut campania 1914—1918*.

Sebeșel, 1928,

Vasile Zdrengea  
iny.

## In chestia salariilor.

Oricine înțelege cât de scump i-a fost guvernului timpul din sărbători, când s'a votat bugetul etc. Cu toate acestea s'a găsit timpul necesar ca un deputat majoritar dl. *Șeitan* să facă o întrebare dlui ministru al instrucției, considerând starea precară a învățătorimii, mai ales a celor abia ieșiți de pe băncile școlilor normale, când înțelege să repare o mare nedreptate ce se face cu acești slujbași, pe cari organele oficiale și presa i-a incununat cu aureala de apostoli ai neamului?

Știm răspunsurile stereotipe ale ministrilor: nu sunt fonduri, iar un ministru a răspuns mai edecvat; nu dă ministrul de finanțe cu toate că recunoaste dreptatea cauzei învățătorilor, însă îi trebuie fondurile pentru alte cheltuieli mai urgente, cari promovează mai mult progresul țării. Rolul parlamentarilor învățători era și este a arăta cu cifre, dint'o prealabilă studiere a bugetului, deunde se pot tăria cheltuieli cari puteau și pot suferi amânare și să se întindă și învățătorilor mână de ajutor, ceace cer de multe decenii și nu pot se aștepte până la sfârșitul lumii.

Remarcăm că d-nii parlamentari vizați nu și-au prea făcut datoria în privința aceasta, dacă au încăput în scaune de senatori și deputați și-au văzut de trebușoarele proprii, pe bună dreptate, dar trebuia să dea ascultare glasului tainic, care le șoptea mereu cuvinte de nerăspătire a unei munci din mijlocul căreia plecarea și iar se vor întoarce.

Ei n'au făcut, cel puțin, o opinie favorabilă în partidul lor, dar mi-te să susțină drepturile noastre în parlament.

Tot așa va fi și în viitor?

*Corpatin.*



## Informațiuni și Comentarii.

*Pentru a 2-a oră învățătorul dela Topoloveni, I. Mihalache, este ministru în România-Mare. Este cel mai elocvent răspuns la adresa domnilor, cari — uitând că valoarea personală înseamnă totul — ne privesc de sus și se cred scoboriți cu hârzobul din cer, fiindcă au în buzunar un, așa zis, „titlu academic“.*

\*  
\*  
\*

*De altfel, și Mussolini, Ducele Italiei, a fost învățător la școala din cătunul Pieve Salicezo, pe malul*

fluviului Po, cu 56 lire pe lună, din care plătea 40 lire gazda din satul Gualtiere Emilia, la 2 km. departe de școală

\* \* \*

Nici Eminescu, nici Caragiale, n'au fost posesori de „titluri academice.“ Și după câte știm nici marele prozator Mihail Sadoveanu încă nu posedă o atare patalamă.

Totuş bine ar fi, dacă unii dintre mândrii noştri „titraji“ ar deschide din când în când cărţile acestor „nelitraji“ ca să vadă cum se vorbeşte, cum se scrie și mai ales, cum se simte românește.

Din „Revista Școlii“.



## Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientos de către cei vizați.

Către Toate direcțiunile școlilor primare de stat și grădiniile de copii din județ.

No. 4937—1928.

Obiect : *Examenul de definitivat.*

În temeiul ordinului Onor. Minister al Instr. Publice No. 170996—1618, Vă comunicăm, că examenul de definitivat, va începe în primele zile ale luni Martie 1929.

La acest examen trebuie să se prezinte toții învățătorii, învățătoarele și conducătoarele de grădini de copii cari au trei ani de funcționare efectivă cu titlul provizoriu până la data începerii examenului, precum și cei respinși sau neprezențați nemotivat, de două ori la acest examen.

Asemenea trebuie să se prezinte la acest examen și învățătorii ajutoari cari au trei ani de funcționare ca învățători ajutoari titulari după legea veche, spre a fi asimilați cu normaliştili.

Nu se admite nici un fel de dispensă de vechime pentru candidații înscriși la examen și chiar nici pentru acei cari din diferite motive ar fi cerut concedii pentru timpul examenului. Toți acei cari vor invoca boală, vor fi chemați înaintea comisiei

medicale centrale, spre a verifica temeinicia afirmațiilor lor; vor trebui însă să aibă neapărat concediu aprobat și motivat de Inspectoratul școlar respectiv.

Pentru aceasta, sunt invitați toți cei interesați a înainta acestui oficiu, până la 20 Ianuarie a. c. următoarele acte:

1. Ordinul de numire cu titlul provizoriu.
2. Certificatul de serviciu.
3. Procesele verbale de inspecții.
4. Caetele de lecțiuni.

No. 74--1929

Obiect: *Material didactic.*

Revizorul nostru a ridicat dela On. Minister un bogat material didactic pentru 40 școli. Material acesta constă din: Hărțile României, Europei, Asiei, Africei, Americii de Nord și Sud. Tablourile: Mihai și Ștefan cel Mare, Isus Hristos, T. Vladimirescu, Avram Jancu, câte 17 tablouri istorice, câte 3 tablouri religioase, câte 11 tablouri st. naturale, Imnul regal, metru, echer, compas, raportor, măsuri de capacitate, o cutie corpuri geometrice.

Școlile, care n'au primit până acuma din nici-un loc material didactic, să ne scrie și le vom trimite întregă colecția de material. Pentru cheltuelile avute cu transportarea acestui material dela Buc.-Aiud suntem siliți să încasăm dela fiecare școală câte 200 lei.

No. 76—1929.

Obiect: *Achitarea sumelor pentru broșuri.*

Rugăm pentru ultima oră petoși domnii învățători și comitele școlare să ne achite în timpul cel mai scurt toate sumele ce ne dătoresc pentru broșurile trimise și anume: a) „Călăuza membrilor corpului didactic” 120 Lei. b) „Principiile școlii active” 50 Lei. c) „Pentru avântul școlii primare” 60 Lei. d) „Bani albi pentru zile negre” à 2 lei.

Dacă nici acuma nu ni-se va da ascultare, ne vom vedea siliți ca să încasăm pe altă cale sumele ce ni-se convin.

N. 77—1929.

Obiect: *În chestia încadrării învățătorilor.*

Vă trimitem spre conformare copia ordinului Inspectoratului Învățământului No. 385—1929.

„Prin oficiul DV. ne sosesc la Inspectorat, zilnic, intervenții, făcute pe un formular tipărit, prin care o seamă de învățători cer diferite avantagii cu privire la încadrare și salarizare.

Comunicații învățătorilor din județul DV. că aceste intervenții, după ce vor fi colecționate, vor fi înaintate Onoratului Minister pentru soluționare. Până atunci însă, adică până ce Ministerul va hotărî, invităm pe învățătorii care sunt înscrși la examenul de definitivat și care fac parte din categoria celor ce au intervenit să fi scutiți de acest examen, că legalmente sunt obligați să se prezinte, conform art. 114 din lege la acest examen, cei căzuți a treia oară trebuind să fie excluși din învățământ. De asemenea acei cari sunt înscrși la examenele de gr. II. sunt sfătuiți în interesul lor, să se prezinte la acest examen, spre a nu fi expuși ca în 1926, când, în urma unor sfaturi date de persoane străine de control, ne trecând examenul de avansare, au rămas cu salariul căzut, știut fiind că acest examen. în conformitate cu art. 222 din lege se ține numai din 2 în 2 ani.

Tot așa cei care au cerut inspecția specială pentru avansarea la gradul I sunt consiliați, în interesul lor, să persiste în cererea lor.

Aceste sfaturin le dăm învățătorilor pentru a nu se vedea expuși să cadă în prescripțiile aliniatului ultim din art. 214 din lege, ori să rămână neavansați la gr. II, și gr. I. în conformitate cu art 222 și 230. Până în prezent avem o lege și un regulament școlar pe care trebuie să le respectăm cu toată rigoarea și n'ar fi cu minte, ca în vederea unor făgădueli pe care nici într'un caz cei ce le-au tăcut nu le pot și înfăptui. să piardă, învățătorii drepturile lor consfințite prin lege

Revizor M. Sasu.

## ȘTIRI.

\* Mulțumim călduros tuturor colegilor învățători și învățătoare, care ne-au felicitat cu ocazia anului nou. Le urăm și noi din inimă toată fericirea posibilă.

\* Delegația permanentă a județului nostru a votat la finea anului trecut următoarele sume pentru construcțiuni școlare: Sohcedul Vârș 60 mii lei, Dumitra 40 mii lei, Fărău 40 mii lei, Benic 40 mii lei, Zlatna-Văltori 40 mii lei, Laz 30 mii lei, Ciumbud 30 mii lei, Hopârta 30 mii lei, Lunca Metesului 30 mii lei, Micoșlaca 20 mii lei, Râmețiu 20 mii lei, Șeușa 20 mii lei, Valea Geogelului 20 mii lei, Hăpria 20 mii lei, Ciuguzel 20 mii lei, Bucium Cerbu 20 mii lei, Straja 20 mii lei, total 500.000 lei.

\* Insfârșit a primit și Revizoratul nostru dela Minister un cinematograf pentru propaganda culturală. În curând ne vom deplasa cu el în comunele din județ.

\* Comitetul școlăii primare de stat din Aiud a dat în preaj-

ma sărbătorilor 25 mii lei pentru îmbrăcămintea elevilor săraci dela școala sa.

\* Dșoara conducătoare Augusta Franz din Aiud a aranjat cu micii săi elevi o frumoasă serbare de Pom de Crăciun.

\* Regretăm, că nu ni s'au comunicat și celelalte serbări și producțiuni teatrale, aranjate de către învățătorii noștri cu prilejul sărbătorilor recente.

\* In 15 l. c. va avea loc ședința Comitetului școlar al județului nostru.



**Către toate direcțiunile școalelor primare reformate, romano-catolice și luterane din județ.**

**Ne luăm voie a Vă trimite din nou revista noastră, rugându-Vă să binevoșiți a ne-o abona, trimițându-ne suma de 180 Lei. Cine nu vooeste să aboneze revista, acela e rugat să o restituie, contrar îl vom considera de abonat.**

## Publicațiune.

Membrii Direcțiunei soc. pe acții „Românul din Aiud, aduce la cunoștință celor interesați disolvarea societăți conf. art. 202 Cod. com. magh. și invită pe creditorii societăței ca în termen de 6 luni dela ultima publicațiune să-și arete pretențiunile lor la sediul societăței în Aiud.

Aiud, la 14 Decemvrie 1928,

„Direcțiunea“.

**Poșta Redacției.** Dș. A. P. în B. Regretăm, dar nu Vă putem publica recanția asupra opului „Hristos și creștinul activ, fiindcă e foarte lungă, iar spațul revistei noastre de tot îngust. Vă facem însă propunerea să o trimiteți spre publicare la o revistă bisericească.

Dlui T. B. în G. „Răspunsuri pripite din școală“, nefiind destul de potrivit nu se poate publica. Celalt articol se va publica când îi va veni rândul.

**Posta Administrației:** Dlui N. Sz. în A. Am primit abonamentul pe 1929 și Vă mulțumim pentru suprasolvirea făcută.